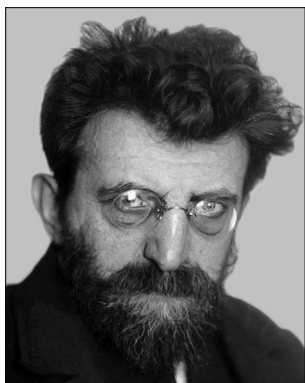

М. І. Зимомря, І. М. Зимомря, В. В. Юрош

Мюзам Еріх-Курт

МЮЗАМ Еріх-Курт (Mühsam Erich Kurt; 06. 04. 1878, Берлін – 11. 07. 1934, концтабір Оранієнбург, провінція Бранденбург, Німеччина, похов. у Мюнхені) – німецький поет, драматург, публіцист. Навч. в гімназії ім. Фрідріха-Франца в м. Пархім (1896), закін. аптекар. школу в м. Любек (1898; обидва – Німеччина). М. – організатор анархіст. спілки «Tat» («Дія», 1909, Мюнхен-Швабінг). Її представники, зокрема Г. Манн, Ф. Ведекінд, Л. Фойхтванґер, М. Нонненбрух та ін., як і М., сповідували стиль богем. життя, вбачаючи в естет. розкутості сутність прагнення до свободи. Один із провід. агітаторів рад. респ. в Баварії (1919). Заснував анархіст. ж. «Kain. Zeitschrift für Menschlichkeit» («Каїн. Часопис людяності», 1911–19), «Fanal. Anarchistische Monatschrift» («Фанал. Анархістський місячник», 1926–31). Учасник антифашист. опору в Німеччині 1920–30-х рр. У період Ваймар. респ. (1920–33) засуджував мілітаризм, без конформізму висміював сусп. обставини, що 1933 уможливили прихід до влади тоталітар. режиму, очолюваного А. Гітлером. М. був неодноразово ув'язнений (1910, 1919–25, 1933–34); страчений ґестапо. Автор драми на вироб. тематику «Judas» («Юда», Берлін, 1921; укр. перекл. М. Йогансена – Х.; Берлін; Нью-Йорк, 1923), поет. зб. «Brennende Erde» («Палаюча земля», Мюнхен, 1920), «Revolution» («Революція»), «Alarm» («Тривога»; обидві – Берлін, 1925). Різноманітні твори М., що містяться у вид. «Sammlung 1898–1928» («Збірка 1898–1928», Берлін, 1928), спричинили розголос у Німеччині серед незамож. верств; вони закликали трудівників до єдності й опору фашизму. На погляди М. вплив мала творчість К.-Е. Францоza, Е. Вайнерта. М. виявляв творчі зацікавлення культурою українського народу; зустрічався з П. Тичиною, О. Досвітнім і В. Поліщуком, які 1925 перебували на землях Німеччини. Особливі заслуги стосовно рецепції М. як драматурга в Україні належать Нац. укр. драм. театру ім. І. Франка, на сцені якого п'єса

«Юда» (в інтерпретації українською мовою М. Йогансена) мала успіх у зимовий сезон 1923–24 в Києві. Акцентацією драматизму М. цікавився Лесь Курбас у контексті сценіч. культури мист. об'єдн. «Березіль». Творчу спадщину М. його дружина подарувала Літ. інституту в Москві, а їй судилося багаторічна каторга в стінах ГУЛАГу (звільнена 1954, повернулася в Берлін).

Основні твори

Auswahl. Gedichte. Drama. Prosa. Düsseldorf, 1961; Gesamtausgabe. Bd. 1–4. Berlin, 1977–83.

Рекомендована література

1. Досвітній О. Нотатки мандрівника // ЧШ. 1925. № 6–7;
2. Поліщук В. Розкол Європи. Х., 1925;
3. Лібінзон М. Мета життя // Всесвіт. 1967. № 11;
4. Зимомря М. Німеччина та Україна: у нарисах взаємодії культур. Париж; Л.; Цвікау, 1999.

Бібліографічний опис:

Мюзам Еріх-Курт / М. І. Зимомря, І. М. Зимомря, В. В. Юрош // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-70253>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).